

Van die Ambtenarendingen

Boekje en concept door:

Bregje Jansen & Samir Aiddouch

Stagiairs Kunstcommissie
Ministerie van Financiën
februari-juni 2017, Den Haag

Eindpresentatie project en opening tentoonstelling:
Donderdagmiddag 8 juni 2017
Rembrandtzaal

Foto door Fenna Wenselaar

Graag willen wij hartelijk danken:

- De kunstenaars: Fenna Wenselaar en Maria Mombers.
- De Kunstcommissie van Financiën: Wim Jansen, Hans Simons, Anne-Tjerk Mante, Martin Linssen, Richard de Bruijckere, Roel Schrijvers, Merlijn Nijhof, Tonny Janssen, Eline Fokkens-Kuiper en Tijklá Rijnten.

In het bijzonder:

Hans Simons, voor het schrijven van het voorwoord voor ons boekje, zijn bijdrage aan onze eindpresentatie, de constante toewijding en het brainstormen en meedenken.

Wim Jansen, voor zijn enthousiaste betrokkenheid en rol als dagvoorzitter op onze eindpresentatie.

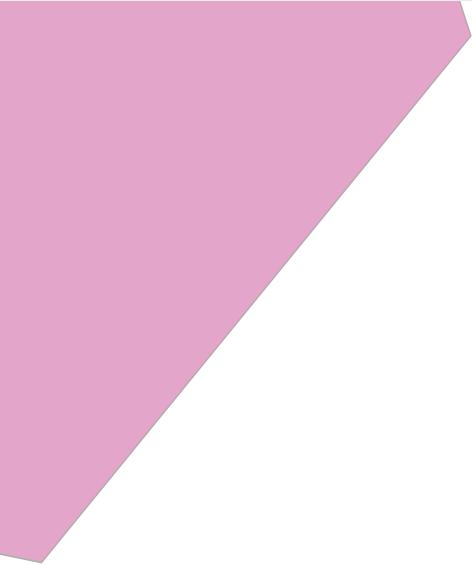
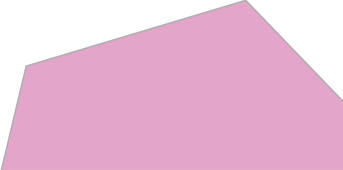
Richard de Bruijckere, voor het meedenken over en het regelen van alle praktische zaken.

Anne-Tjerk Mante, voor het meedenken over ons promotiemateriaal (en het regelen van stropdassen toen we daar zo naarstig naar op zoek waren).

- De deelnemend ambtenaren:
Marriëlle Freeke: Directie Bedrijfsvoering,
Roel Schrijvers: Agentschap van de Generale Thesaurie,
Erik Bruinsma: Directie Internationale Zaken en
Verbruiksbelastingen,
Hala Naoum Néhmé: Directie Algemene Financiële en
Economische Politiek,
Mark Sarfo: Directie Buitenlandse Financiële Betrekkingen.
- Thijs Jansen, directeur van de stichting Beroepseer, spreker op onze eindpresentatie en auteur van het nawoord voor ons boekje.
- Ronald Hoogenraat: zonder jouw hulp was er überhaupt geen promotiemateriaal of boekje geweest!
- Hanneke Mulder, voor het meedenken over het concept en de uitvoering van het project.
- Embarka Zouaq, voor het stimuleren en motiveren.

Inhoudsopgave:

Voorwoord	5
Van die Ambtenarendingen	9
Meeloopdagen	13
Werkproces Fenna Wenselaar	19
Kunstwerken Fenna Wenselaar	25
Kunstwerken Maria Momers	47
Promotiemateriaal	51
Nawoord	67

Voorwoord:

De ambtenaar betreffende

Wat kenmerkt een ambtenaar? Wel, dat is vlug te zeggen: ambtenaren zijn mensen die werken voor 'de overheid'. Is dat een bewuste keuze van hen? Ik denk van wel. Ikzelf zou er niet aan moeten denken om voortdurend te moeten presteren uit oogpunt van winst maken. Winst in de zin van euro's moeten verdienen. Wel wil ik uit een ander oogpunt winst maken en dat is winst voor de samenleving, voor 'de burgers'.

Als ik iets kan doen dat winst oplevert voor de samenleving (waar ikzelf ook toe behoor uiteraard), dan ben ik daar heel blij mee, al kan dat soms botsen met je eigenbelangen.

Want je moet het wel kunnen als ambtenaar om regels en wetten te verzinnen, die tegen je eigenbelang ingaan. Je zult maar net een hypotheek afgesloten hebben en je moet nieuwe fiscale aspecten van hypotheek in regels zetten die voor jou nadelig uitpakken. Daarnaast komt het voor dat de overheid beleid moet uitvoeren dat economisch gezien niet verstandig lijkt, maar vanuit de politiek gevraagd wordt: b.v. een subsidie aan een groepering uit de samenleving toekennen waarvan de uitvoering meer geld kost dan de subsidie zelf.... Dat zie je bij bedrijven niet.

Is het bedrijfsleven dan zo anders? Vaak wel denk ik; daar gaat het echt om geld verdienen. Al herinner ik me een tv-spot, waar een trainee/stagiair aan de directie van een bedrijf, ik meen in de verzekeringsbranche, een idee presenteert dat de verzekeren veel geld kost en het verzekeringsbedrijf veel geld oplevert. "U wilt niet weten hoeveel dat oplevert!", riep de trainee. 'Inderdaad', zei de algemeen directeur, 'dat wil ik niet weten'. En het idee was van tafel. Kijk, dat is een instelling die je bij veel bedrijven mist. En die bij 'de overheid' gelukkig vaak intrinsiek aanwezig is. Daarnaast moet je uiteraard verstand van zaken hebben.

Ook moet je eigenschappen hebben als loyaliteit en integriteit. Het is bovendien prettig dat je collegiaal bent en dat je bijdraagt aan een goede werksfeer. En je moet er voor zorgen dat je, zeker in grote organisaties als ministeries, niet ten onder gaat in de massa. Een beetje stevigheid en karakter komt daarbij goed van pas. De kunstcommissie van Financiën wil die diverse aspecten van het begrip en van het wezen 'de ambtenaar' eens belichten. Daarom is aan twee kunstenaars gevraagd om hun licht te laten schijnen over die ambtenaar. De uitwerking van hun ideeën en gedachten treft u aan in de tentoonstelling 'Van die Ambtenarendingen'. Verwonder u over hun verbazing en verbaas u over hun verwondering. Dat is eens wat anders dan het hebben over de 'raamambtenaren' die dagelijks van hun appartement naar hun departement gaan en vice versa...

Ja, de tentoonstelling laat zien dat het vaak veel minder ambtenaar en veel meer ambte-leuk is!

De kunstcommissie wenst u veel plezier met deze expositie!

Hans Simons.

Post Scriptum:

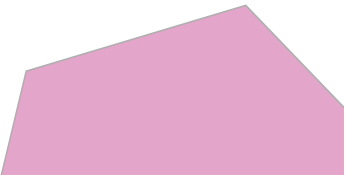
Epibreren: Simon Carmiggelt hoorde het woord epibreren van een, verder onbekend gebleven, ambtenaar die hem wegstuurde met de mededeling dat het negen dagen tijd kostte om Carmiggelts document te epibreren.

Carmiggelt droop af, maar keerde op zijn schreden terug om te vragen naar de betekenis van het hem onbekende woord. De ambtenaar bekende toen dat hij het woord had verzonnen om tijd te winnen.

(Atlas van de Nederlandse taal, Fieke van der Gucht, Johan De Caluwe e.a., Uitgeverij Lannoo 2017)

Hans Simons werkt al meer dan 30 jaar voor het ministerie van Financiën. Hier vervult hij nu de functie van staffunctionaris bij de Auditdienst Rijk (ADR). Ook zet hij zich in voor de MinFin Kunstcommissie.

Van die Ambtenarendingen

“Het lijkt vooral een kwestie van beeldvorming. In de literatuur zijn het overwegend stijve figuren - type ‘Ambtenaar eerste klasse’ Dorknoper, uit het werk van Marten Toonder. Ambtenaren ontberen ook de symbolen van hard werken. Voor hen geen snelle pakken, geen chique aktetassen en geen kantoor op de Zuidas. Geen stevige spieren en geen smeer op de vingers. Iemand die eruitziet als een stoffige kantoorklerk, zo is de gedachte, zal dat ook wel zijn. Wie zich door deze indrukken laat leiden, kan zich lelijk vergissen.”

- Thomas, Casper. ‘De luie ambtenaar. Liever moe.’, in:
De Groene Amsterdammer, 7 juli 2010.

Hoe ziet de buitenwereld de moderne ambtenaar, en dan met name de ambtenaar die werkt voor het ministerie van Financiën? Vanuit deze startvraag heeft ons project vorm gekregen.

Al vanaf onze allereerste stagedag op het ministerie waren wij gefascineerd door de ambtelijke realiteit. Als stagiaires van de Kunstcommissie zagen wij het bovendien als onze taak om de binnen het ministerie bestaande realiteit te blijven bevragen, bij voorkeur vanuit een artistiek perspectief. Zo kwamen wij op het idee om twee jonge, veelbelovende kunstenaars, Fenna Wenselaar (12-01-1994) en Maria Mombers (11-05-1998), de opdracht te geven om hun visie op de ambtenaar te vatten in een serie portretten in beeld en taal.

In ons project beoogden we echter niet ofwel louter een onbevangen (stereotiep) beeld vast te leggen, ofwel een kritiekloze lofzang op de ambtenaar, maar een transitie waarbinnen de kunstenaars een veelzijdig beeld krijgen van de ambtelijke identiteit. Gedurende dit proces hebben wij gepoogd de kunstenaars zo vrij mogelijk te laten. Er moesten uiteindelijk portretten ontstaan van de moderne ambtenaar in de breedste zin van het woord; te veel sturing leek ons met het oog op dit streven alleen maar averechts werken.

De eerste opdracht waar we de kunstenaars mee aan de slag hebben laten gaan, was dan ook de zogenaamde nulmeting: een eerste, eigen en onbevangen impressie. Wij vroegen beiden een portret te maken van de ambtenaar op het ministerie van Financiën, zoals zij dat op het beginpunt voor ogen hadden. Vervolgens hebben we persoonlijke ontmoetingen verwezenlijkt in de vorm van twee 'Meeloopdagen'. Hierbij kregen Kunst- en ambtenaar de kans met elkaar het gesprek aan te gaan.

Beide kunstenaars hebben, los van elkaar, vijf één-op-één gesprekken gevoerd met verschillende ambtenaren op Financiën. Naar aanleiding hiervan hebben de kunstenaars de vertaalslag gemaakt van deze dialogen naar de kunstwerken. Bij Maria kreeg dit vorm in vijf losstaande, individuele persoonlijke portretten. Fenna maakte een conceptueel totaalportret in de vorm van een schematisch visueel verslag en een fotoserie in combinatie met uitspraken, afkomstig uit de verschillende gesprekken die zij voerde met de ambtenaren op het ministerie.

Zoals ook door de geïnterviewde ambtenaren werd bestempeld als opvallend, hadden beide kunstenaars op twee hoofdvlakken een diametraal verschillende aanpak: waar Fenna meer te werk ging als onderzoeksjournalist, met een van te voren secuur uitgewerkte lijst met vragen, een opnameapparaat, camera en notitieboekje in de aanslag, liet Maria zich meer leiden door de situatie zoals die ontstond op het moment zelf.

Deze tegengestelde wijzen van aanpak hielden sterk verband met de uiteenlopende intenties van beiden: waar Fenna meer geïnteresseerd was in de professionele identiteit van de ambtenaar, had Maria een duidelijke focus op de persoonlijke identiteit. Dit zien we ook terug in de schriftelijke toelichting van beide kunstenaars op de kunstwerken, ook in dit boekje opgenomen. De contrasterende werkwijzen zie je heel duidelijk terug in het eindresultaat: het ene werk bijna volledig conceptueel van aard, het andere werk meer figuratief.

Vanaf begin af aan wisten wij, als organisatoren van dit project, eigenlijk al dat we met twee heel verschillende kunstenaars te maken hadden. Wij denken dat onder andere hierin juist de grote kracht van het project schuilt: de ambtelijke identiteit is allesbehalve een statisch of eenduidig begrip.

Het is zelfs hierom dat het begrip zich uitstekend leent voor uiteenlopende reflectiewijzen, die ons elk iets anders kunnen vertellen, over zowel de ambtelijke identiteit zelf als over de manier waarop onze blik hierop ontstaat (hiermee doelen we op de blik van de ambtenaar zelf, maar ook op de blik van de ‘buitenstaander’).

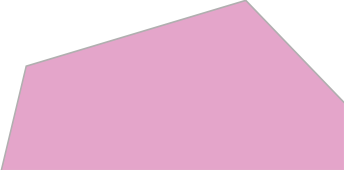
Wij zijn ervan overtuigd dat de naar beeld en taal vertaalde visies van Fenna en Maria ons in positieve zin kunnen dwingen eens op een geheel andere manier naar de ambtelijke identiteit te kijken dan we gewend zijn: vanuit een eigen, creatief, fris en gedurfd perspectief. We zijn dan ook erg trots op het eindresultaat!

- *Bregje Jansen en Samir Aiddouch, stagiairs Kunstcommissie, ministerie van Financiën, Den Haag (februari-juni 2017).*

Het ministerie van Financiën heeft Fenna Wenselaar en Maria Momers, deelnemend kunstenaars aan het project “Van die Ambtenarendingen”, bewust de ruimte geboden om vrijelijk hun eigen onderzoek uit te voeren en creatieve proces vorm te geven. Hun interpretaties hebben zij gevat in beeld en taal. Het in dit boekje en in de tentoonstelling opgenomen beeldmateriaal toont hun artistieke reflectie op de ambtelijke identiteit.

12

Meeloopdagen

Dinsdag 18

&

Woensdag 19 april

Wat ik het leukste en meest verrassende moment vond in de ontmoetingen met de kunstenaars was de onbevangenheid en de observerende kijk waarmee ze beiden (ieder op hun eigen manier) het gesprek in gingen en actief persoonlijke vragen stelden over het werken als ambtenaar en specifiek bij het ministerie van Financiën.

Ik ben erg benieuwd naar het vervolg!!

- Marriëlle Freeke

Ik vond het opvallend dat allebei de kunstenaars erg verschillende focussen hadden, de ene meer op de inhoud, de ander op de persoon. Daardoor waren het eigenlijk twee heel verschillende gesprekken, terwijl ik verwachtte min of meer twee keer hetzelfde gesprek te voeren.

-Mark Sarfo

Het vrolijke enthousiasme waarmee de dames aan de slag zijn gegaan, sprak mij heel erg aan. Daarbij had de combinatie van een behoorlijke onbekendheid met het thema en de openheid om het thema te onderzoeken iets uitnodigends. Leuk om te zien dat “kunstenaars” de moeite nemen zich zo te verdiepen in een voor hen andere wereld. Beide dames hadden overigens een hele andere aanpak. De eerste was zeer gestructureerd en had een duidelijke rij vragen voorbereid. De tweede dame leek mij wat meer te improviseren. De aanpak verschilde en daarom waren de gesprekken zo anders en beide erg leuk.

- Erik Bruinsma

Wat ik erg kon waarderen in onze kennismakingsgesprekken met de kunstenaars was hun nieuwsgierigheid. Ze lieten zich graag verrassen door onze antwoorden en wisten van tevoren precies wat ze graag wilden weten van ons.

-Hala Naoum Néhmé

Wat mij verraste, waren de vragen van de kunstenaars. Ze hadden duidelijk voor ogen wat ze wilden weten, waardoor ze uiteindelijk niet zoveel van elkaar leken te verschillen. Misschien had dat ook weer te maken met dat ik niet een typische ambtenaar ben. Ik ben benieuwd hoe ze mij straks gaan verbeelden!

- Roel Schrijvers

Werkproces

Fenna

Wenselaar

aantekeningen Fenna Wenselaar

Project Ambtenaar

Opdracht: maak 6 portretten in beeld en taal van de ambtenaar. Het eerste werk moet gaan over wie jij denkt dat de ambtenaar is, de andere werken zullen zijn op basis van ontmoetingen met verschillende ambtenaren.

Eerste gedachten:

Persoonlijke eisen voor het project:

het moet iets simpels zijn/ schematisch/ visueel aantrekkelijk/ duidelijk/ gesprekken uitlokken/ eerlijk/ het moet laten zien hoe ik denk, hoe ik te werk ga/ uiteindelijke werken moeten samen één grote visuele analyse vormen.

Werkproces van de ambtenaar

→
Via alle vertegenwoordigde regels tijdens de werkdagen naar een doel toe werken. Simpelweg uitvoeren van aangeleerde taken. Werkwijze en structuur is altijd hetzelfde. Er zijn heel veel (sociale) regels en procedures om rekening mee te houden. Uitkomst is heel voorspelbaar.

Werkproces van de kunstenaar

→
alles wordt continue bevraagd, uitgezocht en er worden steeds naar nieuwe manieren en oplossingen gezocht. uitkomst is onvoorspelbaar.

Vooroordelen:

Het eerste werk bestaat uit drie posters met daarop cirkeldiagrammen die allemaal verschillende gedachten weergeven die ik had over de ambtenaar. Ik probeerde mij voor te stellen wie ik kan verwachten als ik met verschillende ambtenaren ga meelopen. De beelden bestaan uit de eerste associaties en gedachten die ik had bij het denken aan de ambtenaar.

kunstenaar

atelier

alles staat permanent
ter discussie

eigen omake ontwikkelen
via kleding

experimenteel

nieuwsgierig,
geïnteresseerd in vrijwel alles

informeel

intuïtief

denkt in beelden

groot inleingsvermogen

durft te spelen, zich
te verbazen en het soms
niet al te serieus te
nemen (de ambtenaar
is daar te verwarren
voer en vindt dat onir.)

voelt zich soms ook beter
dan anderen die niet
in staat zijn buiten hun
verste haders te denken.

ambtenaar

kantoor

geen discussie: regels
opvolgen

professionele kleding

bang voor verandering

vindt het moeilijk om
te gaan met mensen die
iets heel anders doen,
anders denken

formeel

rationeel

denkt in cijfers

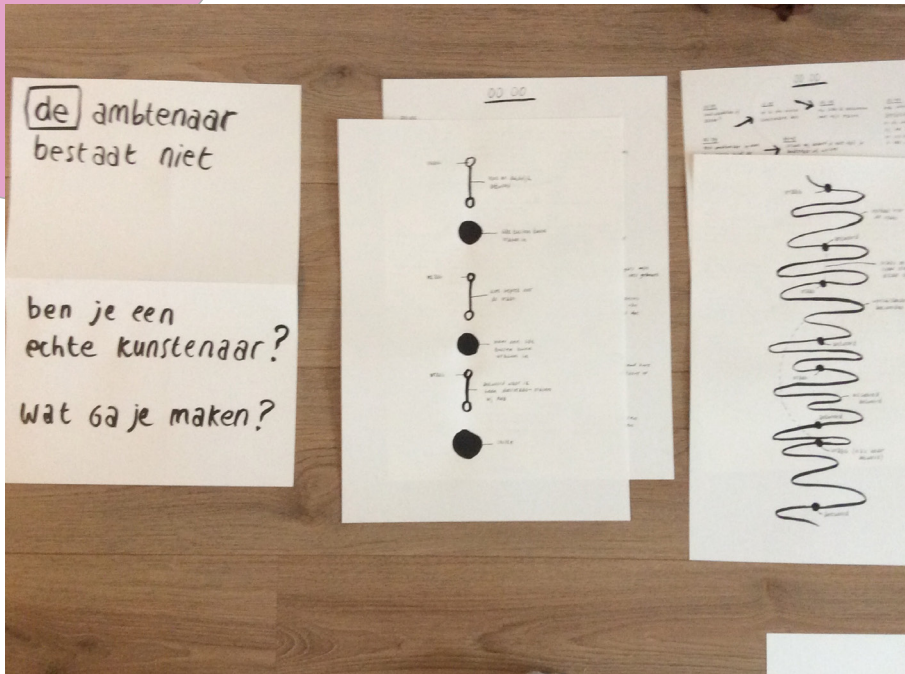
praktisch: wil gewoon
het werk afmaken en
niet nadenken over hoe
het anders allemaal
zou kunnen, als het
werk maar gedaan
is.

zo veel aan het bellen /
altijd in de weer
met telefoon

voelt zich belangrijker /
beter dan anderen.

Portretten:

Plan kort samengevat: ambtenaren schematisch vastleggen: van elke ambtenaar maak ik op een visuele manier een analyse van dingen die me opvallen.

Kunstwerken

Fenna

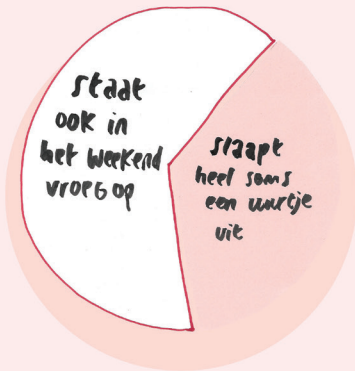
Wenselaar

Ik wilde iets doen met het stereotiep beeld van de ambtenaar. Wie is de ambtenaar, bestaat dé ambtenaar en hoe denkt de ambtenaar daar zelf over? Het eerste werk bestaat uit 3 posters met mijn vooroordelen en gedachten over wie de ambtenaar is.

de ambtenaar

— fenna wenzel —

kleding

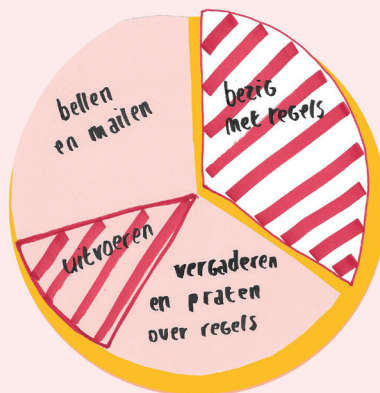
denkt

hecht waarde aan

de ambtenaar

— Fenna Wenzelaar —

Werkzaamheden

werkwijze

de ambtenaar

— fenna Wenkelaar —

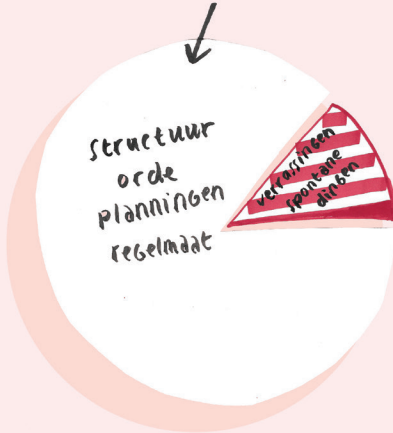

laat zich leiden door

eigenschappen

houdt van

drinkt

Project ambtenaar

dit is een observatie van
de ambtenaar n.a.v. 5 Gesprekken
van 30 minuten

Tijdens de interviews wilde ik vooral focussen op hun rol als ambtenaar: wat doet een ambtenaar, hoe gedraagt een ambtenaar zich en welke eigenschappen horen er bij een ambtenaar?

Elk gesprek heb ik globaal uitgeschreven met daarin uitspraken die me opvielen. Ook heb ik elk gesprek schematisch weergegeven van hoe ik het mij herinner. Ik heb 5 totaal verschillende gesprekken gehad, die allemaal ook een andere structuur hadden.

Daarnaast heb ik tijdens de meeloopdagen foto's gemaakt van allerlei dingen die me opvielen in het gebouw.

Een deel van deze foto's heb ik afgedrukt samen met wat uitspraken uit de interviews.

Nee joh; ik ben
Geen 24-uurs
ambtenaar die
alleen maar
ambtenaren dingen
doet

Volgens mij bedenK
je niet dat je

ambtenaar wil
worden

ben je een
echte kunstenaar?

Wat ga je maken?

ja.

ik ben ontzettend
betweterig

Gek woord
eigenlijk
ambtenaar; er
zit een hobbeltje
bij de 'b' en

het heeft iets
onhandigs

kan ik nog
even mijn mail
checken ?

ik vind het mooi
om mensen te
spreken die ik
niet zo maar in
mijn dagelijkse
werk omgeving
zou tegenkomen

er is wel een politieke
realiteit waar je
tegenaan loopt ;
soms moet je iets
uitvoeren waar je het
niet mee eens bent

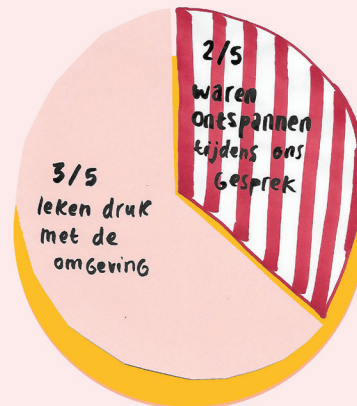

Om het verhaal rond te maken heb ik een zevende werk toegevoegd: nog twee posters met cirkeldiagrammen van conclusies die ik trok uit de vijf gesprekken.

de ambtenaar

— fenna Wenzlar —

de ambtenaar

— fenna Wenzelaar —

de ambtenaar
is extravert

1/5
vindt
zichzelf een
typische
ambtenaar

bij 4/5 had
ik het idee
dat ze het
lastig vinden
om te

benoemen wat
ze leuk vinden
in hun
vrije tijd

5/5

wil controle
hebben / de
leiding hebben

Ik vond het fascinerend dat er op het ministerie van Financiën een heel eigen cultuur heerst, net zoals ik bijvoorbeeld op de middelbare school en op de kunstacademie heb ervaren.

Ook vond ik het heel opvallend dat het voor veel ambtenaren lastig leek om als persoon te antwoorden. Ik had het idee dat ze antwoordden zoals een ambtenaar antwoordt en niet zoals zij als persoon zouden antwoorden.

Ik ben benieuwd naar waar de grens ligt tussen iemands persoonlijkheid en de professionele identiteit die ze zichzelf aanmeten (en laten aanmeten).

Ik heb ervoor gekozen om conceptueel te werken en niet zo zeer technisch omdat ik vooral mijn gedachten en alle dingen die me zijn opgevallen wil laten zien en ik denk dat dit daarvoor – binnen dit tijdsbestek – een goede oplossing is. Al het beeld bij elkaar vormt een observatie van wat mij is opgevallen tijdens de meeloopdagen.

Tijdens elk project wordt het onderwerp een soort obsessie voor me en dan probeer ik zo veel mogelijk te achterhalen en in beeld te vangen als me lukt. Dit is het resultaat van een paar uur als ambtenaar.

Kunstwerken

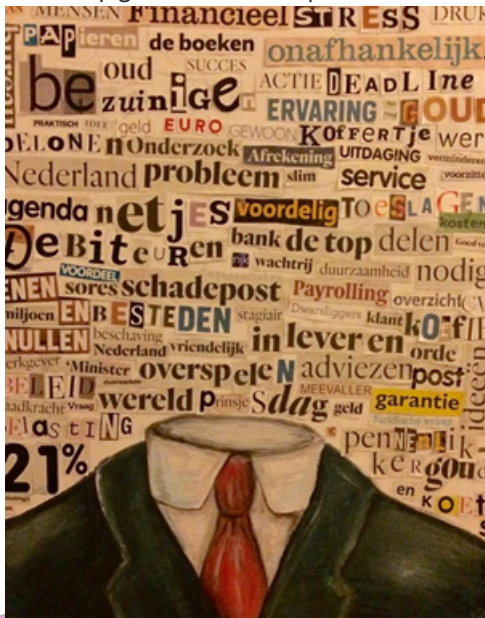
Maria

Mombers

Eerste impressie van een ambtenaar

Als ik mijzelf een voorstelling moet maken bij een ambtenaar op het ministerie van Financiën, zie ik gelijk een nette man voor mij in pak; hardwerkend achter zijn bureau vol met papierwerk, koffiebekertjes, pennen en potloden. Een drukke werkdag kan nog weleens wat stress opleveren en zorgen voor chaos in zijn hoofd. Geïnspireerd door de werken van René Magritte heb ik deze chaos geprobeerd vast te leggen. Ik heb gekozen voor een droomachtig/mysterieus beeld omdat ik zelf over weinig informatie beschik over hoe het leven van een ambtenaar er precies uitziet.

Om tekst in het schilderij te verwerken heb ik gekozen voor een dadaïstisch element; ik ben begonnen met het maken van een collage van woorden uit kranten en tijdschriften die ik associeer met een ambtenaar op het ministerie van Financiën. Daaroverheen heb ik donkere wolken geschilderd die stress en drukte uitbeelden, papieren vliegtuigjes van bankbiljetten die staan voor snelheid en de financiën waar men mee bezig is, papierwerk en het klassieke koffiebekertje die denk ik op geen enkele werkplek ontbreekt.

-Collage van woorden zonder verf

“Dream”

Portret van Roel Schrijvers

Toen ik aan Roel Schrijvers vroeg wat zijn grote droom was, antwoordde hij naar mijn mening zeer verassend: “Ik zou wel The Glass House van Philip Johnson willen nabouwen. Dit huis ziet eruit als een soort schoenendoos, maar dan helemaal van glas. In het midden is een dicht deel; daar bevindt zich de badkamer. Vanuit de huiskamer kun je zo de natuur inkijken.” Roel houdt er ook van om piano te spelen. Hij zou dan het liefst achter een vleugel in het glazen huis zitten: “Het voelt dan alsof je buiten in de natuur piano aan het spelen bent, terwijl je toch binnen bent.” Ik zag het gelijk voor me: Roel pianospelend in zijn glazen huis, midden in een prachtig natuurlandschap.

Van het schilderij heb ik een droomachtig geheel gemaakt: een helder gekleurde lucht, zuurstokroze en rode bergen en in het midden het glazen huis. Voor een vervreemdend effect, heb ik het huis in stukjes geknipt. In één van de stukjes zie je Roel achter zijn vleugel zitten.

In combinatie met de grote witte wolk die ik eroverheen heb geplakt, lijkt het meer een droom, maar als alle stukjes in elkaar passen, wordt het één geheel: een droom die uitkomt.

“Iets met mensen”

Portret van Marriëlle Freeke

Marriëlle Freeke werkt bij de Bedrijfsvoering op het ministerie. Dit betekent dat ze het hele gebouw draaiende houdt.

Ze vertelde me dat ze het werken met mensen het leukste onderdeel van haar baan vindt, “Als je vroeger aan mij had gevraagd, wat wil je later worden? Had ik waarschijnlijk “iets met mensen” geantwoord”. Marriëlle vertelde mij dat het ministerie ook een soort afspiegeling van de samenleving is. Zo zie je allemaal verschillende mensen lopen; jong, oud en lang niet allemaal in pak.

Er is zelfs een sportschool aanwezig. Toen we samen een rondje door het gebouw maakten, liet ze me de kolfkamer zien en hebben we even door het raam gegluurd bij een EHBO cursus, allemaal dingen die in het ‘echt’ ook nodig zijn.

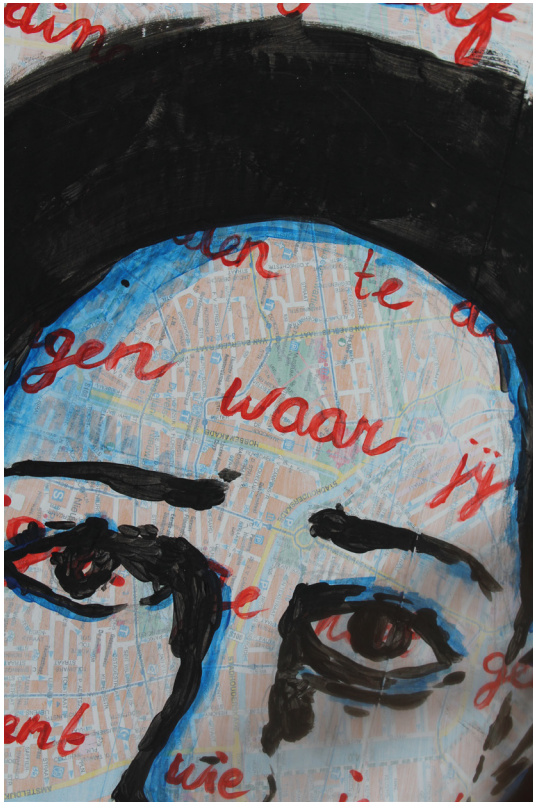
In het portret van Marriëlle wilde ik allemaal verschillende mensen verwerken, die, zoals de tekst op het schilderij al zegt, met elkaar verbonden zijn. Samen vormen zij één geheel, net als alle ambtenaren op het ministerie, om zo de boel draaiende te houden.

“Hala for President!”

Portret van Hala Naoum Némé

Tijdens mijn gesprek met Hala Naoum Némé was ik gefascineerd door haar ambitie om in de politiek te treden. Ze vertelde mij dat ze van jongs af aan al wist wat ze wilde bereiken en dat haar baan bij het ministerie een goede opstap kan zijn naar een plek in de kamer.

Toen ik aan Hala vroeg wie haar grote voorbeeld is, antwoordde ze Margaret Thatcher, omdat zij in een moeilijke tijd wist te regeren en zichzelf staande wist te houden in een wereld vol mannen.

Ik vroeg haar hoe zij zelf omging met het werken in een mannenwereld en zij antwoordde: "Blijf altijd jezelf en doe geen dingen omdat ze van je verwacht worden, maar alleen dingen waar jij zelf van overtuigd bent. Je moet geen acteur worden; je bent wie je bent en het is aan een ander om jou zo te accepteren."

Zodra jij iemand anders gaat nadoen, ga je falen. Je kan hoogstens van iemand leren." Deze woorden heb ik verwerkt in het schilderij omdat ik erdoor geïnspireerd werd en ze voor mij beschrijven wie Hala in mijn ogen is: een vrouw met een sterke mening die er alles aan doet om haar droom te verwezenlijken, namelijk, minister van Financiën worden. "Ik wil hier de baas worden" zei ze, zonder enige twijfel, toen ik haar vroeg wat haar grote droom is.

Verder vertelde de Amsterdamse mij wat haar plannen voor de hoofdstad zijn nu zij zelf in de politiek zit. Vandaar dat ik de kaart van Amsterdam als achtergrond heb gebruikt. Het portret van Hala moet een verkiezingsposter voorstellen waarin zij zelf het middelpunt vormt: Hala for President!

“Making an Impact”

Portret van Mark Sarfo

Mark Sarfo is voornamelijk geïnteresseerd in internationale processen. In zijn leven heeft hij al veel gereisd en met zijn baan wil hij vooral iets goeds doen voor de wereld.

Zo is hij bezig met ontwikkelingsprojecten: “Je wil toch op een bepaalde manier iets bijdragen aan de wereld”, zei hij.

Mark vertelde mij dat het een fijn gevoel is om een baan te hebben waarbij je met elkaar werkt aan iets moois, een impact kan hebben op de wereld en waarbij je het idee hebt dat je met iets positiefs bezig bent.

Toen ik hem vroeg wat zijn grote droom is, antwoordde hij dat hij veel dromen heeft. Eén daarvan is dat hij eigenlijk wel het liefst zou willen wonen in een hutje op het strand, weg zijn van de dagelijkse sleur. “Ik vind het leuk om wat anders te doen dan normaal, iets doen wat je zelf wil en niet omdat de maatschappij je die kant op stuurt”. Dit weg zijn van de dagelijkse sleur doet hij al door te reizen. “De wereld is zo groot en ik denk dat je er nooit genoeg van kan zien”.

In het schilderij heb ik bankbiljetten verwerkt die uit verschillende landen komen; hiermee laat ik zijn passie voor reizen en financiën zien.

“Eau de Vie!”

Portret van Erik Bruinsma

Mijn gesprek met Erik Bruinsma vindt plaats in de binnentuin, die het middelpunt vormt van het gebouw en tevens de lievelingsplek van Erik is. We spreken over zijn hobby's, passies en werken bij het ministerie van Financiën. Erik vertelt mij dat zijn baan voornamelijk bestaat uit het helpen van de Minister en het aansturen van zijn team; dit team voelt voor hem aan als familie: een groep van achttien hardwerkende en gedreven personen.

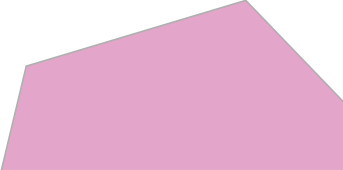

“Werken met zo’n gemixte en leuke groep maakt mij gelukkig”, vertelt hij. Wat hem ook gelukkig maakt, zijn zijn hobby’s: lekker in de natuur zijn, concerten bezoeken en wijn drinken. Ik vond het grappig dat het drinken van wijn kan uitgroeien tot een hobby, dus daar wilde ik iets mee doen. Als je goed kijkt, zie je op de achtergrond van het schilderij, onder de groene bladeren, die de hangplanten in de tuin voorstellen, een paar wijnlabels verstoppt zitten.

Ik raakte geïnspireerd door het werk van de Belgische kunstenaar Johan Tahon, die het grote witte standbeeld *New Seismo* heeft gemaakt, te vinden in het atrium van het ministerie. Door middel van krantensnippers heb ik Erik laten lijken op Tahon’s witte sculpturen. Erik vertelde mij dat veel mensen het beeld niet zo mooi vinden, maar dat hij het wel zou missen als het er niet meer was: “Het hoort nu eenmaal bij ons gebouw”.

60

Promotiemateriaal

Ministerie van Financiën

Van die ambtenarendingen

Altijd al jezelf door andere ogen willen zien?

Kom dan naar de eindpresentatie van het project “Van die ambtenarendingen”, gehouden op 8 juni in de Rembrandtzaal.

Tijd: 15:15-17:00

Interesse? Meld je snel aan!
De plaatsen zijn beperkt.
Aanmelden? Mail naar b.e.jansen@minfin.nl.

De Kunstcommissie

“Dascanvas”

“Ambtenaar achter canvas identiteit - rood”

“Ambtenaar achter canvas identiteit - blauw”

Ministerie van Financiën

Van die ambtenarendingen

Altijd al jezelf door andere ogen willen zien?
Kom dan naar de eindpresentatie van het project
“Van die ambtenarendingen”, op donderdag 8 juni:
15.15-17:00 in de Rembrandtzaal.

Krijg een andere blik op de vele identiteiten van de
ambtenaar, gevat in beeld en taal door twee talentvolle
jonge kunstenaars.

De middag bestaat uit een korte bijeenkomst, de
presentatie van het boekje “Van die ambtenarendingen”
en een feestelijke openingsborrel van de tentoonstelling.

Interesse? Meld je snel aan! De plaatsen zijn beperkt.
Aanmelden? Mail naar b.e.jansen@minfin.nl.

De Kunstcommissie

“Informatieve poster”

ja.

ik ben ontzettend
betweterig

“Teaser-poster”

Nawoord:

Hoe persoonlijk moeten we het professionele nemen?

'Je professioneel gedragen' is per definitie een oproep om 'niet gewoon jezelf zijn'. Degene die op een werkoverleg in huilen uitbarst wanneer een project naar een ander gaat, zullen veel collega's niet professioneel vinden. Een politieagent die een wildplasser zonder enige aankondiging en uitleg ruw in de boeien slaat evenmin. Professioneel gedrag vraagt om zelfbeheersing, juist in de moeilijkste situaties: uitgerekend als het voor jezelf ingewikkeld is, moet je in staat zijn je persoonlijke behoeftes, reflexen, belangen of emoties te parkeren.

Dat betekent in veel situaties redelijk blijven, gecontroleerd, overwogen, en proportioneel handelen, maar in andere situaties juist – gecontroleerd – doortastend optreden.

Professioneel zijn, betekent dus het persoonlijke sterk onder controle hebben. Een simpele spelverdeling is het echter beslist niet. Het grote mysterie van goed werk is nu juist de bijna chemische verbinding die het persoonlijke en het professionele daarin met elkaar aangaan. Dat persoonlijke moet immers niet alleen geparkeerd en gecontroleerd worden, maar tegelijkertijd ook zoveel mogelijk benut: uitgerekend de persoonlijke talenten, deskundigheid, vaardigheden, opleiding, ervaring, conditie, inzet en betrokkenheid maken het verschil.

Elke unieke persoon levert het materiaal dat zijn/ haar professionaliteit mogelijk maakt. De vraag is: hoe persoonlijk moeten we het professionele nemen? Een aantal voorbeelden laat zien dat hierop niet een simpel, eenduidig antwoord mogelijk is. Zo komen professionals er vaak ongewild achter dat ze hun persoonlijke situatie en keuzes niet in hun werk kunnen wegcijferen.

In een onderzoek kwam ik een politieagent tegen die vertelde dat hij jaren op zijn werk agressief en kortaangebonden was geweest tegen collega's en burgers. Hij kwam er uiteindelijk achter dat hij niet lekker in zijn vel zat, omdat hij als homo niet uit de kast gekomen was. Hij was zelfs nog getrouwd. Nadat hij ervoor uitgekomen was en gescheiden, was hij een betere politieagent. Dit roept de vragen op: als je persoonlijk niet lekker in je vel zit, kan je dan wel lekker in je uniform zitten? Kan je dan een professionele rol aannemen? Of zorgt het fundamentele ongemak over de ene rol ook voor ongemak in die andere?

Hoe belangrijk onbewuste persoonlijke gevoelens zijn voor het leveren van goed werk, blijkt ook uit de leraar en politieagent die ik ooit gevraagd had om een briefwisseling te voeren. Zij kwamen er tijdens hun briefwisseling achter dat ze beiden door ernstige ziekte op de rand van de dood hadden verkeerd. En beiden hadden gemerkt dat ze daarna beter waren in hun vak dan ooit tevoren. Mogelijk heeft het iets te maken met toename van hun zelfvertrouwen. Immers, als je de dood overwonnen hebt: waar moet je dan nog bang voor zijn? Wat heb je dan nog te verliezen?

Goed werk hangt echter niet alleen af van onbewuste persoonlijke keuzes en ingrijpende ervaringen die je overkomen, maar tevens van bewuste keuzes. Veel professionals zijn immers bereid hun privé-leven in verregaande mate op te offeren en hun persoon op het spel te zetten. Het nooit op normale tijden thuis kunnen zijn en het chronisch in de war zijn van je dag- en nachtritme is lastig en – dat laatste- niet heel gezond. Maar toch nemen verpleegkundigen, artsen, piloten en andere professionals dat op de koop toe.

Verder zijn er heel wat zzpers die grote financiële onzekerheid en stress accepteren in ruil voor zelfstandigheid. En dan spreken we nog niet over brandweerlieden, militairen, agenten die bereid zijn hun leven op het spel te zetten.

Andere bewuste persoonlijke keuzes betreffen het geweten: kun je bijvoorbeeld als ambtenaar achter het beleid staan dat je maakt of uitvoert? In juni 2011 stapte Annemieke Nijhof, directeur-generaal Water binnen het nieuwe departement van Infrastructuur en Milieu op, omdat ze niet kon leven met de rol van de PVV in de toenmalige gedoogcoalitie: “Door de PVV worden 1,6 miljoen landgenoten collectief als fundamentalisten weggezet die onze rechtsstaat bedreigen. In het dorp waar ik woon, is mijn man actief in het vluchtelingenwerk. Ook ben ik al vijftien jaar bevriend met mensen die uit Irak hierheen gevlucht zijn. Ze klagen over het hardere, ruwere klimaat in Nederland. Er ontstaat langzamerhand een taboe om daarvoor te waarschuwen”. Zij kon in deze context niet meer de meer dan 100 procent energie en toewijding opbrengen die nodig was voor haar functie.

Zo is duidelijk geworden dat in veel gevallen het professionele heel persoonlijk genomen wordt. Het persoonlijke moet dus niet alleen geparkeerd en gecontroleerd worden, maar goed benut.

Natuurlijk kan men daarin ook te ver gaan. Overmatige vormen van betrokkenheid leiden uiteindelijk tot slecht werk en uitgeputte professionals. Zonder persoonlijke betrokkenheid echter geen goed werk.

Thijs Jansen
Directeur Stichting Beroepseer
www.beroepseer.nl

Bron citaat Annemieke Nijhof:
[https://joop.vara.nl/nieuws/](https://joop.vara.nl/nieuws/eerste-topambtenaar-vertrekt-om-pvv)
eerste-topambtenaar-vertrekt-om-pvv

